

Tæt by – tættere på

WWW.PLAN09.DK/HELSINGOR

Helsingør Kommune udarbejdede en samlet fortætningsstrategi: "Tæt by – tættere på". Projektet sammentænker byens fysiske potentiale med en etnologisk analyse af borgernes ønsker og behov til byen.

Helsingør Kommune ønskede at tiltrække nye borgere, men var samtidig bundet af væsentlige begrænsninger på yderligere udbygning af byen. Byen er omgivet af hav, sø og store skov- og naturarealer. Udgangspunktet for projektet var ønsket om gennem byfortætning at opnå en by, hvor alle havde kort afstand til værdierne, fastlagt i kommunens vision.

Formålet med eksempelprojektet var at udpege områder med potentiale for fortætning, beskrive udviklingsstrategier for disse, samt at indarbejde dem i kommuneplan 2009-2020.

Projektet var organisatorisk placeret i en udviklingsafdeling i centralforvaltningen.

METODE

Den fysiske analyse blev gennemført ved hjælp af byarkitektoniske analyser og visualiseringer.

De medførte klarhed over hvilke tilbageværende bymæssige- og landskabelige kvaliteter, der vil blive styrket og bevaret i den fremtidige planlægning.

Den etnologiske analyse giver viden om dem, der skal leve og bo i Helsingør. Den viden blev skabt ved at spørge borgerne og få indsigt i de bagvedliggende værdier og sociale positioner, som har betydning for, hvor man bosætter sig, og hvordan man bruger sin by. Analysen er gennemført med interview, fokusgruppemøder med øvelser, feedback og en walkshop med deltagergruppen, hvor der blev givet feedback på arkitekternes ideer (den fysiske analyse).

Frem for at lave en traditionel livsformsanalyse har Helsingør identificeret fire forskellige typer opdyrkere. Begrebet opdyrkere tager afsæt i analysen forud for Helsingør Kommunes vision.

ERFARINGER

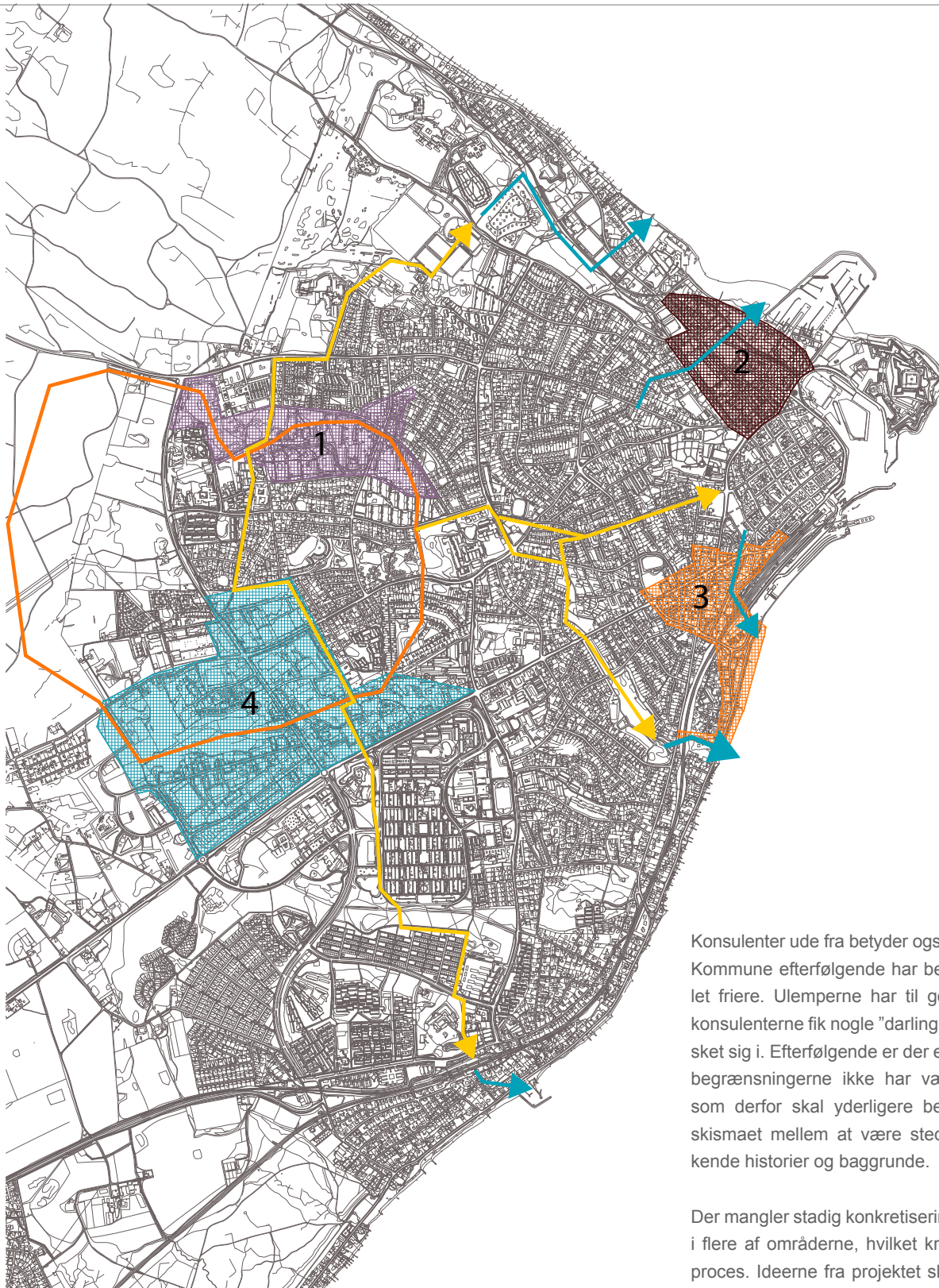
Tag udgangspunkt i den eksisterende vision

Konsulenterne var forpligtet af kommunens eksisterende vision. Derved blev visionen en integreret del af processen og produktet. Det betød, at projektet fik en positiv modtagelse blandt politikerne, fordi der var genkendelige elementer fra visionen – noget de allerede havde godkendt og nikked ja til. Samtidig blev begrebet "opdyrkere" fra visionen udvidet til at omfatte flere end blot kreative og iværksættere i den klassiske forstand.

Fordele og ulemper ved øjne udefra

Konsulenter kan udstyres med opgaven at se muligheder frem for begrænsninger. Bl.a. derfor opdagede vores konsulenter et område, som har ligget hen siden 50'erne. Området var et oplagt sted at slå ned på, men ingen i kommunen havde overvejet det før.

Helsingør by er omgivet af fantastiske naturværdier – havet, skovene og det åbne land. Byens unikke naturkvaliteter er et stort aktiv for kommunens borgere. Samtidig sætter den storslåede natur sine begrænsninger på byudvikling.

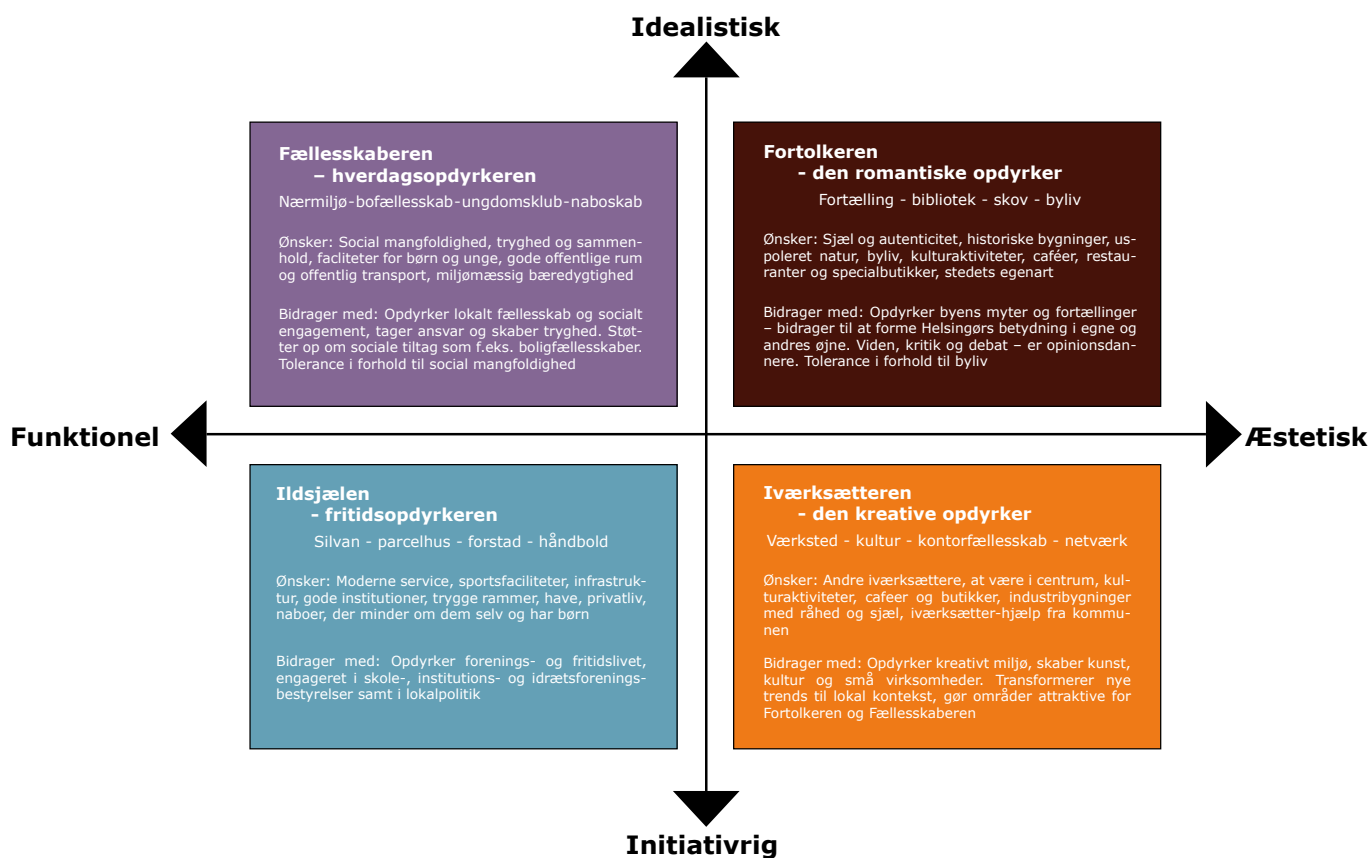

De fire udvalgte områder med de sammenhænge/forbindelser ud til kysten og skoven, der skal styrkes.

Konsulenter ude fra betyder også, at vi i Helsingør Kommune efterfølgende har bearbejdet materialet friere. Ulemperne har til gengæld været, at konsulenterne fik nogle "darlings" – ideer de forelsket sig i. Efterfølgende er der en række ting hvor begrænsningerne ikke har været overvejet og som derfor skal yderligere bearbejdes. Det er skismaet mellem at være stedkendt og ikke at kende historier og baggrunde.

Der mangler stadig konkretisering og stillingtagen i flere af områderne, hvilket kræver en længere proces. Ideerne fra projektet skal viderebearbejdes i den efterfølgende kommuneplanlægning, og der skal laves en rækkefølgeplan for det, der ønskes realiseret

Tværfagligt samarbejde kvalificerer projektet
Samarbejde mellem etnologer og arkitekter gennem en kombination af samfundsvidenskabelig/

sociologiske og arkitektoniske tilgange har skabt god synergi i og har kvalificeret projektet. Etnologerne har haft stor fokus på borgerinddragelse, mens arkitekterne har haft fokus på arkitekturen og byrummene.

Prioritering og fortætning

handler om mere end en tæt by i bykernen

Projektet har tydeliggjort, at fortætning kan udbygge og forstærke den kvalitet, der allerede er i et byområde. Fortætning handler ikke kun om at forøge bebyggelsesprocenten, men at det kan være en måde at give liv til områder, der ellers er blevet "overset" i planlægningen. Fortætning kan give forsømte områder identitet og karakter.

De fire opdyrkertyper kan placeres mellem to spektre. Den lodrette akse illustrerer måden, hvorpå de bidrager til byen: primært i kraft af deres idealisme eller deres initiativ. Den vandrette akse illustrerer deres behov og ønsker til omgivelserne: primært om de er funktionelle eller æstetiske. Farverne refererer til områdernes farver på det foregående kort, og indikerer hvilket typer man forestiller sig tiltrækkes af områdernes karakterer.